

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

กรอบแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

คำนำ

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็น การทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมาย หรือจริยธรรม ด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่ง หรือหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็น อิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม ทำให้ผลประโยชน์หลักของ องค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่(ระดับองค์กรจนถึง ระดับสังคมในคู่มือเล่มนี้จะสะท้อนหลักการและแนวคิดที่เป็นสากลพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้เพื่อการ ป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีสาระสำคัญเป็น ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ความหมายผลประโยชน์ทับซ้อน

ส่วนที่ ๒ การบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

กลุ่มงานนิติการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

คำนำ

วัตถุประสงค์..... ๑

ขอบเขต..... ๑

ความหมายผลประโยชน์ทับซ้อน..... ๑

การบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน..... ๒

การติดตามและประเมินผล..... ๓

กรอบแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน การรับสินบนทุกรูปแบบ
๒. เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส สามารถให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบได้
๓. เพื่อให้บุคลากรใช้จ่ายเงิน/ทรัพย์สิน ของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด
๔. เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

ขอบเขต

เพื่อเป็นการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านและเป็นแนวทางในการป้องกันมิให้แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน จึงกำหนดกำหนดกรอบแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน จากแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในทางราชการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ที่ได้ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมขัดกัน

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ หรือ การกระทำที่ บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม

โดยปกติแล้วในการปฏิบัติราชการในการทำหน้าที่ก็จะมีปรากฏการณ์หน้าที่ทับซ้อน (Conflict of duty) ซึ่งมี ๒ ประเภท

๑. ประเภทแรก เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่ง เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ใน หน่วยงาน และเป็นคณะกรรมการด้านระเบียบวินัยประจำหน่วยงานด้วย ปัญหาจะเกิดเมื่อไม่สามารถแยกแยะบทบาท หน้าที่ทั้งสอง ออกจากกันได้อาจทำให้ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หรือแม้กระทั่งเกิดความผิดพลาดหรือผิดกฎหมายปกติหน่วยงานมักมี กลไกป้องกันปัญหานี้โดยแยกแยะบทบาทหน้าที่ต่างๆให้ชัดเจน แต่ก็ยังมีปัญหาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานที่มี กำลังคนน้อยหรือมีเจ้าหน้าที่บางคนเท่านั้นที่สามารถทำงานบางอย่างที่คนอื่นๆทำไม่ได้ คนส่วนใหญ่ไม่ ค่อยห่วงปัญหานี้ กันเพราะดูเหมือนไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง

๒. ประเภทที่สอง เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่งบทบาท และการทำบทบาท หน้าที่ ในหน่วยงานหนึ่งนั้น ทำให้ได้ข้อมูลภายในบางอย่างที่อาจนำมาใช้เป็นประโยชน์แก่การทำบทบาทหน้าที่ให้แก่อีก หน่วยงานหนึ่งได้ ผลเสียคือ ถ้านำข้อมูลมาใช้ก็อาจเกิดการประพฤติมิชอบหรือความลำเอียง/อคติต่อคนบางกลุ่มควรถือ ว่าหน้าที่ทับซ้อนเป็นปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนด้วย เพราะว่ามีหลักการจัดการแบบเดียวกัน นั่นคือการตัดสินใจ ทำหน้าที่ต้องเป็นกลางและกลไกการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนก็สามารถนำมาจัดการกับหน้าที่ทับซ้อนได้

การบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เพื่อเป็นการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านและเป็นแนวทางในการป้องกันมิให้แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน จึงกำหนดกำหนดกรอบแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานดังนี้

๑. การปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการอย่างเคร่งครัด
๒. บุคลากรทุกระดับมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน การรับสินบนทุกรูปแบบ
๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส สามารถให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบได้
๔. ไม่เรียกรับ หรือรับสินบน เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เพื่อการใดๆ อันมิชอบต่อหน้าที่และกฎหมาย
๕. ไม่ละเลย หรือเพิกเฉย หากพบการกระทำผิดเขาช่วยความผิดเกี่ยวกับการเรียกรับผลประโยชน์ให้แก่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖. ให้ใช้จ่ายเงิน/ทรัพย์สิน ของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด
๗. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของทางราชการเป็นหลัก
๘. วางตัวเป็นกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับพัสดุ
๙. ให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ ควบคุม กำกับ ดูแล เพื่อมิให้มีการเรียกรับผลประโยชน์ต่างๆ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทันที

สำนักงานสาธารณสุขน่าน ได้ให้ความสำคัญในการปรับปรุงงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และแก้ไขการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดเรื่องสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย ๔ มาตรการสำคัญดังต่อไปนี้

๑. มาตรการการใช้ธรรมาภิบาล
๒. มาตรการการเบิกค่าตอบแทน
๓. มาตรการการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา
๔. มาตรการการจัดหาพัสดุ

ในปีงบประมาณที่ผ่านมา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ไม่พบปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน แต่มีการมาตรการแนวทางในการป้องกันปัญหา เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

๑. กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง
  - มีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน
  - การใช้หลักโปร่งใสในการใช้อำนาจในการปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะการแต่งตั้ง การโยกย้าย การประเมินผล

การปฏิบัติราชการ ตลอดจนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์กร (Good Government)

๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมภายใน/ตรวจสอบภายใน ซึ่งมีการวางระบบและติดตามประเมินผลทุกไตรมาส หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน คณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบหรือมีข้อทักทวงมากำหนดเป็นปัญหาขององค์กรเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำมาวิเคราะห์ในการควบคุมภายในของหน่วยงาน แต่จากการประเมินในรอบที่ผ่านมาไม่พบปัญหาในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. กำกับ ตรวจสอบ การจัดหาพัสดุ นอกจากการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ได้กำชับให้ผู้เกี่ยวข้องของในการจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ รมัดระวังไม่ให้มีการแสวงหาประโยชน์ การรับผลประโยชน์ การใช้อิทธิพลในตำแหน่งและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหากมีกรณีดังกล่าว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านจะดำเนินการสืบสวน หากมีมูลจะดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดตลอดจนมีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ความขัดแย้งระหว่างบทบาทโดยหากผู้มีหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งที่หมิ่นเหม่ต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ที่อาจจูงใจ ชักนำสู่การกระทำผิด ต้องถอนตัวจากการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ งดแสดงความคิดเห็น ละเว้นการให้คำปรึกษา และงดออกเสียง

๔. ส่งเสริมการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในสังกัด ให้ปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับได้เรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล และมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม

๖. ส่งเสริมค่านิยมการยกย่อง เชิดชูความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และการต่อต้านการทุจริต เป็นต้น เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน มีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน ซึ่งมีการตรวจสอบ ประชุม ทบทวนความเสี่ยงขององค์กรทุกไตรมาส หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานในกรณีต่างๆ คณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบ มากำหนดเป็นปัญหาขององค์กรเพื่อนำไปสู่การแก้ไข โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนและอาจเกิดการทุจริตที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

การติดตามและประเมินผล

จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามกรอบแนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานเสนอผู้บริหารรับทราบ ปีละ ๒ ครั้ง (รอบ ๖ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน)